

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **A. P.,**
bytem X
zastoupen Mgr. Helenou Pindejovou,
advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 17. 8. 2023, č. j. MPSV-2023/173805-921, sp. zn. SZ/MPSV-2023/100636-921

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Heleně Pindejové, advokátce se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1 300 Kč. Tato částka ji bude vyplacena z účtu krajského soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasné podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) zákona

č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 4. 2023, č. j. 108338/2023BBA (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že se návrh na změnu výše přiznaného příspěvku zamítá a příspěvek bude poskytován v původní výši 880 Kč měsíčně od 1. 1. 2023.

2. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodl správní orgán I. stupně tak, že na základě žádosti žalobce o navýšení příspěvku na péči zvýšil příspěvek z původních 880 Kč měsíčně na 4 400 Kč měsíčně od ledna 2023, jelikož opětovným posouzením nároku a výše příspěvku dospěl k závěru, že je žalobce nadále osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

II. Žaloba

3. Žalobce, uvedl, že správní orgány nepřihlédly ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo a co uváděl žalobce a nezjistily skutkový stav bez důvodných pochybností. Jeho zdravotní stav se progresivně zhoršuje a žalobce vyžaduje více péče, než dovodily správní orgány. Žalobce se není z důvodu ztuhlých ramen a třesu rukou bez pomoci schopen obléct. Lékařské hodnocení k této potřebě neodpovídá každodenní realitě.
4. Žalobce dále nesouhlasí s posouzením zvládání základní životní potřeby orientace. Podle správních orgánů zvládá tuto životní potřebu v přijatelném standardu, tj. v kvalitě a způsobu, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný bez každodenní intervence jiné osoby. Žalobce však (jak uváděl již v odvolání) několikrát ztratil orientaci a nebyl schopen najít cestu do svého bydliště. V těchto situacích by se bez pomoci třetí osoby neobešel. Žalobce se obává, že bude bez pomoci třetí osoby podnikat sám cestu mimo bydliště, ztratí orientaci a nebude schopen najít cestu zpátky do svého bydliště. Závěrem žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Dle žalovaného je polemika žalobce s napadeným rozhodnutím pouze v rovině tvrzení. Posudková komise ve svém posudku hodnotila stav žalobce komplexně, vycházela ze všech lékařských zpráv i ze závěrů sociálního šetření. Objektivizovaný zdravotní stav pak posoudila dle zákonných podmínek nároku na příspěvek na péči. Z posudku, i napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se správní orgány zabývaly veškerými relevantními námitkami a důkazními návrhy žalobce. Žalobce nedoložil skutečnosti, které by byly v rozporu s posudkovým závěrem. V podrobnostech lze odkázat na napadené rozhodnutí. Žalovaný proto navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
7. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti,

a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

8. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
9. Po řádném posouzení žalobních námitek dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Soud předně konstatuje, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není namístě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).
11. Žalobce v první řadě namítá, že se žalovaný nevypořádal se všemi relevantními skutečnostmi. Jaké konkrétní skutečnosti žalovaný opomenul však neuvádí. Zdejší soud se seznámil se správním spisem včetně všech podání žalobce a žádné takové skutečnosti neshledal.
12. Předpokladem pro vznik nároku na příspěvek na péči je závislost žadatele na pomoci jiné osoby při zvládání základních životních potřeb dle § 7 odst. 2 a § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu*. Podle odst. 6 téhož ustanovení *bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis*. Podle § 1 odst. 1 prováděcí vyhlášky *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce*. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby tedy obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat (§ 2a prováděcí vyhlášky)*.
13. Ustanovení § 1 odst. 4 vyhlášky současně dodává, že *za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu*. *Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby*. To ostatně zdůrazňuje žalovaný v napadeném rozhodnutí.
14. Stupeň závislosti osoby obligatorně posuzuje posudkový lékař, resp. v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Posudkový lékař se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její

schopnosti zvládat aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochyby o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013-22, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 Ads 35/2015-44, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016-25). Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti. Soud ověřuje, zda posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí je úplný a přesvědčivý ve výše uvedeném smyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017-35).

15. Dalším podkladem v řízení o příspěvku na péči je sociální šetření. Smyslem sociálního šetření dle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách je posouzení míry schopnosti posuzované osoby vést samostatný život v jejím přirozeném sociálním prostředí. V rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018-32, Nejvyšší správní soud výslovně označil zjištění vyplývající ze sociálního šetření jako podpůrný podklad. Výsledky sociálního šetření nemusí posudkovému hodnocení vždy odpovídat. Vedle úmyslného zkreslení ze strany posuzované osoby mohou být zkresleny např. také tehdy, pokud se sociální šetření zaměří na faktický stav (tedy jak posuzovaná osoba skutečně žije) a nikoliv na její kompetenci při maximálním využití potenciálu posuzované osoby (tj. zda má schopnost samostatně jednotlivé úkony zvládat). To neznamená, že by posudková komise nebo žalovaný při své činnosti mohli výsledky sociálního šetření úplně pominout. Úkolem žalovaného je v případě uplatnění námitek řádně přezkoumat, zda posudková komise závěry sociálního šetření při svém rozhodování vůbec zohlednila, jakým způsobem je zahrnula do svého hodnocení a zda její závěry (které by měly mít oporu v podkladových lékařských zprávách) jsou ve světle závěrů sociálního šetření přesvědčivé. V opačném případě by sociální šetření pozbývalo jakýkoliv smysl. Ke kvalifikovanému rozporu by došlo, pokud by dle sociálního šetření nebyla osoba schopna zvládnout životní potřebu, a nadto by tento stav nebyl žádným způsobem vyvrácen v rámci lékařských zpráv, které byly podkladem pro závěry posudkové komise, případně jinak vypořádán ze strany posudkové komise.
16. Zdejší soud přitom obecně vychází z toho, že pokud jsou veškeré podklady rozhodnutí (posudková hodnocení, lékařské zprávy, záznamy ze sociálního šetření apod.) ve vzájemném souladu a zároveň povaha nepříznivého zdravotního stavu zpravidla k nezvládnání sporných základních životních potřeb nevede, lze klást na odůvodnění posudkových závěrů mírnější požadavky, a je možné akceptovat z hlediska požadavku na přesvědčivost a úplnost posudku obecnější odůvodnění.
17. Žalobce namítá, že z důvodu ztuhlých ramen a třesu rukou není schopen samostatně zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání.
18. Za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání se podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách považuje stav, kdy osoba je schopna *vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*.
19. Posudková komise mimo jiné uvedla, že bolest ramenních kloubů s omezenou hybností do plného rozsahu je bez dopadu na jemnou motoriku a funkce rukou pro manipulaci

s předměty, stran oblékání se nejedná o ztuhlost ramenních kloubů. Elevace je podle doktora možná nad horizontálu, ostatně při oblékání lze volit typ oblečení bez nutnosti přetahování přes hlavu. Objektivní neurologický náález nepotvrdil bolest končetin tvrzenou žalobcem. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na základě posudku uvedl, že žalobce je schopen výběru vhodného oblečení a rozpoznání rubu a líce při zachovalých duševních a smyslových funkcích, v rámci bytu je mobilní s případnou pomůckou – schopen dojít pro oblečení. Žalobce je také schopen manipulace s oblečením, hybnost rukou je zachována, schopen sedu i oblékání. Nemá celkovou ztuhlost páteře, nosných kloubů ani porucha úchopové schopnosti rukou, jemné motoriky či závažný třes. Při obouvání je schopen použít pomůcky. Zavazování tkaniček není posudkově rozhodné, jelikož lze tkaničky nahradit např. suchým zipem. Žalobce je schopen rozpoznat rub a líc při přiměřených smyslových a duševních schopnostech.

20. Žalovaný zdůraznil, že funkční schopnosti dané dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem se hodnotí s využitím zachovalých potenciálů a kompetencí osoby a s využitím běžně dostupných pomůcek, předmětů denní potřeby či vybavení domácnosti vyrovnávající případné znevýhodnění a napomáhají k samostatnosti. Žalovaný nezpochybňuje, že ne všechny aktivity základních fyzických potřeb žalobce zvládá s ohledem na jeho zdravotní stav zcela bez obtíží, nicméně potřebu je možné posoudit jako nezvládanou pouze pokud stav posuzované osoby dosahuje úplné nebo těžké poruchy funkčních schopností.
21. I dle záznamu s sociálním šetření ze dne 9. 2. 2023 v případě základní životní potřeby oblékání a obouvání si žalobce podle záznamu zvládá samostatně vybrat oblečení i obutí, rozeznat rub a líc oblečení. Problémy byly shledány s obouváním a zouváním, jelikož se žalobce dle záznamu nebyl schopný předklonit. Pro tyto potíže však dle posudkové komise neexistuje medicínský korelát, naopak jak posudková komise uvádí, z konkrétních lékařských zpráv vyplývá, že je žalobce dostatečně mobilní, aby tyto aktivity zvládl.
22. Zdejší soud nemá o závěrech posudkové komise a žalovaného pochybnosti. Posudková komise se vyjádřila k jednotlivým aktivitám spadajícím pod základní životní potřebu a podrobně se zabývala tím, zda žalobcovy zdravotní potíže mohou mít na jejich zvládnutí vliv. Zdejší soud proto neshledal, že by o zvládnutí této základní životní potřeby panovaly v žalobcově případě pochybnosti.
23. Žalobce dále namítá, že má na základě předchozích událostí obavu, že v případě cesty mimo domov ztratí orientaci a nebude moci najít cestu domů.
24. Žalovaný k orientaci žalobce uvedl, že v oblasti duševních funkcí nebyla prokázána žádná závažná porucha, která by těžce narušovala rozpoznávací a orientační schopnosti posuzovaného, je orientován všemi kvalitami, je schopen si uvědomit kdo je, rozpoznat blízké a cizí osoby, známá a neznámá místa a pochopit v jakém čase se nachází. Jeho duševní kompetence jsou přeměřené, je schopen přiměřeně reagovat v běžných situacích. Stav sluchu s užitím pomůcky i zraku umožňuje přiměřenou orientaci těmito kvalitami a rozpoznávání běžných standardních symbolů. Ve svém přirozeném prostředí je schopen se orientovat.
25. Zdejší soud považuje i tuto část odůvodnění za dostatečnou a přesvědčivou. V tomto ohledu nemohou mít žalobcem tvrzené potíže vliv na posouzení schopnosti zvládat potřebu orientace ve smyslu nároku na příspěvek na péči. Pro posouzení nároku na příspěvek na péči a jeho výši je totiž, jak správně uvádí žalovaný, relevantní zvládnutí životní potřeby v přijatelném standardu bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby. Obava žalobce, že by v budoucnu mohlo dojít k jednorázové ztrátě schopnosti orientovat zjevně není

každodenní potíží se zvládáním základní životní potřeby a nevyžaduje tedy ani každodenní intervenci jiné osoby.

26. Ostatně ani záznam ze sociálního šetření ze dne 9. 2. 2023 nebudí o schopnostech žalobce zvládat tuto základní životní potřebu pochybnosti. Mimo občasnou tendenci přecházet do agresivního verbálního projevu a používání hrubých výrazů v případě orientace byly shledány všechny aktivity za bezproblémové.

VII. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).
28. Žalobci byla usnesením zdejšího soudu ze dne 8. 4. 2024, č. j. 32 Ad 23/2023 – 32 ustanovena zástupkyní Mgr. Helena Pindejová, advokátka se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Podle ustanovení § 9 odst. 2 advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupkyně žalobce učinila ve věci prokazatelně jeden úkon právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy náleží na odměně za právní zastupování žalobkyně částka 1 300 Kč. Jelikož zástupkyně žalobce soudu nedoložila, že by byla plátcem DPH, soud odměnu o částku připadající na tuto daň (21 %) nezvyšoval. Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 1 300 Kč, která bude zástupkyni žalobce zaplacená z účtu krajského soudu za podmínek uvedených ve výroku III. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. října 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce

